
TTA-seminaari 15.5.2013

Datan hallinnan nykytila journalismin ja viestinnän tutkimuksessa

Pentti Raittila

Journalismin, viestinnän ja median tutkimuskeskus
COMET

Tampereen yliopisto, Viestinnän median ja teatterin yksikkö CMT

Taustaa

Journalismin tutkimusyksikkö 1996- → COMET-tutkimuskeskus 2011-

- noin 30 tutkijaa
- noin 20 projektia (yleisimmin 1-3 tutkijaa, kesto 1 kk – 4 vuotta)
- rahoittajina:
  - * Akatemia, Tekes, EU
  - * Helsingin Sanomain Säätiö
  - * Viestintävirasto, ministeriöt, muut säätiöt, yritykset, kansalaisjärjestöt yms.

1. Nykytilanne COMETissa

- aineistot useimmiten tutkijoiden hallussa (hyllyssä, kaapissa, kovalevyllä, muistitikulla)
- tutkimusdata pääosin kertakäyttöistä
- satunnaisesti aineistoja annetaan kollegoille, graduntekijöille, väitöskirjan tekijöille (perustuu yleensä henkilösuhteisiin, ei metadataan, tutkimusrekistereihin etc.)
- joissakin tapauksissa tallennus FSD:hen
- Joskus tilaaja haluaa datan (esim. Viestintävirasto)

2. Primääriaineistot

- media-aineistoja (lehdet, TV-ohjelmat, radiotallenteet, verkkotallenteet)
  - yleensä eivät ainutkertaisia, muidenkin kerättävissä (velvoitekirjastot, KAVA)
  - kerääminen työvoimavaltaista, kallista
  - radio- ja verkkotallenteet usein korvaamattomia
- teemahaastatteluäänitteet ja videoidut ryhmäkeskustelut + edellisten litteraatiot
- Kyselyaineistot (paperilomakkeet, verkkolomakkeet)

3. Analysoidut aineistot

- media-aineistojen analysoitu data
    - määrälliset sisällönanalyysit,
    - laadullisin menetelmin analysoidut sisällöt (esim. AtlasTi-tiedostot)
  - haastattelu- ja videotallenteista analysoitu data
    - määrälliset sisällönanalyysit,
    - laadullisin menetelmin analysoidut sisällöt (esim. AtlasTi-tiedostot)
  - tilastollisin menetelmin käsitellyt survey-aineistot
- ➔ mikä tutkijan oikeus kehittelemäänsä analyysiin ja sen tuloksena syntyneeseen dataan?

4. Ongelmia tutkimuksessa tarvittavan julkisen datan saamisessa

---

- Tilastokeskus (aineistot maksullisia)
- KAVA (tekijänoikeudet estävät analysoitavan aineiston tallentamisen)

5. Ongelmia tutkimusdatan tallennuksessa/ syitä nykytilanteeseen (1)

- kiireiset päätkätyöt, tutkijalla ei aikaa aineistojen jälkihoitoon, seuraava projekti painaa päälle
- tutkimusraporttiin tai -artikkeliin käytetty aineisto voi olla epämääräisessä, viimeistelemättömässä muodossa, ”ei kehtaa luovuttaa”
- ei selkeää ohjeistusta eikä mallinnusta, ei tietoteknistä tukea
- ei kannusteita eikä velvoitetta tallennukseen. Referoitu artikkeli on tutkijan tulevaisuuden kannalta tärkeämpi kuin datan huolehtiminen muiden käyttöön

6. Ongelmia tallennuksessa (2)

Tutkijan oikeus aineistoonsa

- esimerkiksi teemahaastattelut ja pitkälle analysoidut aineistot. Onko tutkijalla ”tekijänoikeus” teemahaastatteluunsa?
- usein epäselvää, mikä tutkijan oikeus kehittelemäänsä analyysiin ja sen tuloksena syntyneeseen dataan?
- projektin alkaessa ei selvästi sovittu aineiston jakamisesta tai tallentamisesta.
- ainutkertainen ja arvokas aineisto, ei haluta antaa muiden käyttöön.

6. Ongelmia tallennuksessa (3)

- yksityisyyden suoja: haastateltaville annetut lupaukset (usein ei selvää kieltoa mutta ei myöskään lupaa jatkokäyttöön, tallennus harkinnanvarainen)
- tietokoneohjelmistojen ja tallennusformaattien muuttuminen (SURVO → SAS → SPSS)
- tutkijoiden liikkuvuus työhuoneesta toiseen, yliopistosta toiseen ... arvokkaita aineistoja tuhoutuu muuttokiireissä tai tilanpuutteessa (fyysinen tila, yliopiston tarjoama niukka tallennustila)

7. Mitä tehtävissä?

- nykyisten rajoitusten ja kustannusten vähentäminen (KAVA, Tilastokeskus)
- tietotekninen tuki
- koulutus: kuvailupalvelut, metatieto, tutkimusrekistereiden laatiminen
- tarvitaan lisäresursseja, korvamerkittyä projektirahoitusta (tutkimusrahoituksen ehdot tiukentuneet, eikä ennenkään ole ollut aikaa/ varaa huolehtia datan säilytyksestä ja hallinnasta)